

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tiende Afdeling)

26. oktober 2016*

»Appel — statsstøtte — fremstilling af aluminium — fordelagtig elpris indrømmet ved en kontrakt — afgørelse, hvorved støtten erklæres forenelig med det indre marked — ophævelse af kontrakten — retslig udsættelse af virkningerne af ophævelsen — afgørelse, der erklærer støtten ulovlig — artikel 108, stk. 3, TEUF — begreberne eksisterende støtte og ny støtte — sontring«

I sag C-590/14 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 18. december 2014,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), Athen (Grækenland), ved avocat E. Bourtzalas og dikigoroι E. Salaka, C. Synodinos, C. Tagaras og A. Oikonomou,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

Alouminion tis Ellados VEAE, tidligere Alouminion AE, Maroussi (Grækenland), ved dikigoroι G. Dellis, N. Korogiannakis, E. Chrysafis, D. Diakopoulos og N. Keramidas,

sagsøger i første instans,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved É. Gippini Fournier og A. Bouchagiar, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling)

sammensat af dommerne A. Borg Barthet, fungerende afdelingsformand, E. Levits og F. Biltgen,

generaladvokat: M. Wathelet

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: græsk

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) har ved sin appel nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 8. oktober 2014, Alouminion mod Kommissionen (T-542/11, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2014:859), hvorved Retten annullerede Kommissionens afgørelse 2012/339/EU af 13. juli 2011 om Grækenlands statsstøtte SA. 26117 – C 2/2010 (ex NN 62/2009) til Alouminion tis Ellados AE (EUT 2012, L 166, s. 83, herefter »den omtvistede afgørelse«).

De faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten

- 2 I 1960 indgik Alouminion tis Ellados AE (herefter »AtE«), fra hvilket selskab Alouminion AE og Alouminion tis Ellados VEAE (herefter »Alouminion«), i henholdsvis juli 2007 og maj 2015 har overtaget produktionen af aluminium i Grækenland, en kontrakt (herefter »kontrakten af 1960«) med det offentlige elværk DEI, i henhold til hvilken der blev indrømmet selskabet en fordelagtig elpris.
- 3 I artikel 2, stk. 3, i kontrakten af 1960 var det fastsat, at kontrakten skulle forlænges stiltiende med yderligere perioder på fem år, medmindre en af parterne med to års varsel ved anbefalet brev med anmodning om kvittering for modtagelsen ophævede den.
- 4 I henhold til en aftale mellem AtE og den græske stat, som blev formaliseret ved et lovdekret fra 1969, skulle kontrakten af 1960 udløbe den 31. marts 2006, medmindre den blev forlænget i overensstemmelse med kontraktens bestemmelser.
- 5 I beslutning af 23. januar 1992 fastslog Europa-Kommissionen, at den fordelagtige elpris, som AtE blev indrømmet, udgjorde statsstøtte, som var forenelig med det indre marked.
- 6 I februar 2004 gav DEI AtE varsel om, at selskabet havde til hensigt at ophæve kontrakten af 1960 og ophørte i overensstemmelse med de kontraktlige bestemmelser med at anvende den fordelagtige elpris på AtE med virkning fra den 1. april 2006.
- 7 AtE anfægtede denne ophævelse ved de kompetente nationale retsinstanser.
- 8 Ved kendelse af 5. januar 2007 (herefter »den første kendelse om foreløbige forholdsregler«) udsatte Monomeles Protodikeio Athinon (enedommer i første instans, Athen, Grækenland) under en sag om foreløbige forholdsregler midlertidigt og ex nunc virkningerne af ophævelsen. Denne ret vurderede, at ophævelsen ikke var i overensstemmelse med ordlyden af kontrakten af 1960 og de gældende nationale bestemmelser.
- 9 DEI anfægtede den første kendelse om foreløbige forholdsregler ved Polymeles Protodikeio Athinon (retten i første instans i civile sager, Athen, Grækenland), der ligeledes under en sag om foreløbige forholdsregler gav DEI medhold ex nunc i dets påstand om ophævelse af kontrakten af 1960 og om at bringe ordningen med fordelagtig elpris til ophør ved kendelse af 6. marts 2008.
- 10 I perioden fra den 5. januar 2007 til den 6. marts 2008 (herefter »den omhandlede periode«) var AtE og derefter Alouminion således fortsat omfattet af den fordelagtige elpris.

- 11 I juli 2008 modtog Kommissionen klager. Ved skrivelse af 27. januar 2010 meddelte Kommissionen Den Helleniske Republik sin beslutning om at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, TEUF, og anmodede interesserede parter om at fremsætte deres bemærkninger senest en måned efter beslutningens offentliggørelse.
- 12 Denne beslutning blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* den 16. april 2010 (EUT 2010, C 96, s. 7).
- 13 I beslutningen rejste Kommissionen navnlig tvivl om, hvorvidt den fordelagtige elpris, som DEI anvendte over for AtE og derefter over for Alouminion i den pågældende periode, lå på samme niveau som for alle store industrielle højspændings-el-kunder, da anvendelsen af den fordelagtige elpris skulle være ophørt den 31. marts 2006, men blev forlænget ved den første kendelse om foreløbige forholdsregler.
- 14 Den Helleniske Republik, Alouminion og DEI fremsendte deres respektive bemærkninger til Kommissionen.
- 15 Med den omtvistede afgørelse fandt Kommissionen, at Den Helleniske Republik ulovligt havde ydet AtE og Alouminion en statsstøtte på 17,4 mio. EUR gennem anvendelsen af den fordelagtige elpris i den pågældende periode. Eftersom den pågældende støtte var blevet tildelt i strid med artikel 108, stk. 3, TEUF og derfor var uforenelig med det indre marked, pålagde Kommissionen Den Helleniske Republik at tilbagesøge den fra Alouminion.

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 16 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 6. oktober 2011 anlagde Alouminion sag med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse og om, at Kommissionen tilpligtedes at betale sagens omkostninger.
- 17 Alouminion fremsatte ti anbringender til støtte for sit søgsmål, hvormed selskabet principalt anfægtede kvalificeringen af den omhandlede foranstaltning som ny støtte, subsidiært kvalificeringen af den fordelagtige elpris som statsstøtte, og mere subsidiært forpligtelsen til at tilbagesøge den nye støtte, der følger af den pågældende foranstaltning.
- 18 Retten tog det første anbringende til følge og annullerede den omtvistede afgørelse uden at tage stilling til de øvrige anbringender i dette søgsmål.

Appellen

Formaliteten

Parternes argumenter

- 19 Alouminion er af den opfattelse, at den foreliggende appel skal afvises.
- 20 DEI har anført, at Retten i første instans tog selskabets anmodning om intervention til støtte for Kommissionens påstande til følge. Det bestemmes imidlertid i artikel 56, stk. 2, i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, at intervenienter i første instans kan iværksætte appel, såfremt den af Retten truffene afgørelse berører dem umiddelbart.

- 21 DEI har gjort gældende, at selskabet for at efterkomme den omtvistede afgørelse iværksatte tilbagesøgning af den pågældende statsstøtte med tillæg af renter, dvs. 21 276 766,43 EUR. For så vidt som den appellerede dom annullerede den omtvistede afgørelse, har denne tilbagesøgning ikke længere noget retsgrundlag.
- 22 DEI har anført, at selskabet derfor kan være forpligtet til at tilbagebetale det tilbagesøgte beløb, og at det derfor på baggrund af Domstolens praksis skal anses for at være umiddelbart berørt af den appellerede dom.

Domstolens bemærkninger

- 23 Det skal bemærkes, at andre intervenienter end medlemsstaterne og EU-institutionerne i overensstemmelse med artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kun kan iværksætte appel, såfremt den af Retten truffe afgørelse berører dem umiddelbart.
- 24 Det fremgår i denne forbindelse af Domstolens praksis, at en sagsøger, som kan være forpligtet til at tilbagebetale et beløb til opfyldelse af en dom afsagt af Retten, skal anses for at være umiddelbart berørt af denne dom (jf. i denne retning bl.a. dom af 24.9.2002, Falck og Acciaierie di Bolzano mod Kommissionen, C-74/00 P og C-75/00 P, EU:C:2002:524, præmis 46-58, og af 2.10.2003, International Power m.fl. mod NALOO, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P og C-180/01 P, EU:C:2003:534, præmis 52 og 53).
- 25 DEI er i nærværende sag til opfyldelse af den appellerede dom forpligtet til at tilbagebetale det beløb, som selskabet havde tilbagesøgt for at efterkomme den omtvistede afgørelse, dvs. 21 276 766,43 EUR, som svarer til forskellen mellem den fordelagtige elpris, som med urette blev anvendt på Alouminion, og den normalt gældende pris.
- 26 Det følger heraf, at den appellerede dom i overensstemmelse med artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol umiddelbart kan berøre DEI's økonomiske situation. Appellen kan derfor antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 27 DEI har fremsat fem anbringender til støtte for sin appel.
- 28 DEI, som støttes af Kommissionen, har med det første anbringende, der er opdelt i tre led, foreholdt Retten, at den tilsidesatte artikel 108, stk. 3, TEUF og artikel 1, litra b) og c), i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [artikel 108 TEUF] (EFT 1999, L 83, s. 1).

Det første anbringendes første led

– Parternes argumenter

- 29 Med det første anbringendes første led har DEI, støttet af Kommissionen, foreholdt Retten, at den fastslog, at en forlængelse af en eksisterende støtte ikke uden videre udgør en ny støtte.
- 30 DEI og Kommissionen har gjort gældende, at Retten, efter i den appellerede doms præmis 53 at have henvist til Domstolens faste praksis om, at en forlængelse af en eksisterende støtte skaber en ny støtte, som kan adskilles fra den støtte, som er blevet forlænget, og at en ændring af en eksisterende støttes varighed skal betragtes som ny støtte (dom af 4.12.2013, Kommissionen mod Rådet, C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis, og af 4.12.2013, Kommissionen mod Rådet,

C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58), i den appellerede doms præmis 54, forsøgte at nuancere denne retspraksis ved at fortolke dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), og af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291) således, at kun såfremt støtteordningen væsentligt ændres, skal den anses for at udgøre en ny støtte.

- 31 Det fremgår imidlertid ikke af dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), og af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291), at en forlængelse af en eksisterende støttes gyldighedsperiode ikke i sig selv medfører tildeling af ny støtte, og dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311) kan under alle omstændigheder ikke overføres til den foreliggende sag.
- 32 DEI og Kommissionen har gjort gældende, at den omstændighed, at en forlængelse af en eksisterende støttes gyldighedsperiode skaber en ny støtte, udgør en logisk følge af artikel 107 TEUF og 108 TEUF.
- 33 Ifølge DEI og Kommissionen fastsætter den ved disse bestemmelser indførte kontrolordning med statsstøtte en anden procedure alt efter, om den pågældende støtte er eksisterende eller ny. Hvis det derimod blev anerkendt, at forlængelse af en eksisterende støtte ikke uden videre udgør en ny støtte, ville en medlemsstat kunne omgå denne forskel i procedure ved at forlænge en sådan støtte i det uendelige eller forlænge denne midlertidigt.
- 34 DEI og Kommissionen har anført, at begrebet »eksisterende støtte« derfor skal fortolkes restriktivt med henblik på ikke at påvirke den i artikel 108, stk. 3, TEUF fastsatte anmeldelses- og suspensionspligt, hvilket Domstolen i øvrigt allerede har anerkendt i dom af 5. oktober 1994, *Italien mod Kommissionen* (C-47/91, EU:C:1994:358, præmis 24-26), og af 21. marts 2002, *Spanien mod Kommissionen* (C-36/00, EU:C:2002:196, præmis 24).
- 35 Det er derimod hensigtsmæssigt at anlægge en vid fortolkning af begrebet »ny støtte«, eftersom dette begreb i overensstemmelse med artikel 1, litra c), i forordning nr. 659/1999 omfatter »enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte«.
- 36 DEI og Kommissionen har desuden fremhævet, at artikel 4, stk. 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af forordning nr. 659/1999 (EUT 2004, L 140, s. 1) fastsætter, at »[i] relation til artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999 er en ændring i eksisterende støtte enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet«.
- 37 Henset til disse forhold og til den omstændighed, at Kommissionens vurdering af en støttes forenelighed med det indre marked hviler på en undersøgelse af de økonomiske oplysninger og forholdene på det pågældende marked på tidspunktet for vedtagelsen af dens afgørelse, og af den fastsatte varighed for støttens ydelse, har DEI og Kommissionen gjort gældende, at en forlængelse af en støttes gyldighedsperiode ikke kan betragtes som en ændring »af rent formel eller administrativ art« som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 794/2004, men udgør en ændring i eksisterende støtte.
- 38 Domstolens faste praksis som nævnt i den appellerede doms præmis 53 er efter DEI's opfattelse i overensstemmelse med denne logik.
- 39 Alouminion har gjort gældende, at det første anbringendes første led skal forkastes.
- 40 Ifølge Alouminion redegjorde Retten i den appellerede doms præmis 54 for den fortolkningsmetode, der skal følges med henblik på at fastslå, om der faktisk er tale om en ændring af en eksisterende støtteordning, og forsøgte dermed ikke at nuancere den i den samme doms præmis 53 nævnte retspraksis.

- 41 Alouminion har gjort gældende, at dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), er relevant i den foreliggende sag, eftersom Domstolen i denne dom fastslog, at den pågældende foranstaltning ikke havde indebåret nogen ændring af den lovgivning, som indførte de omtvistede privilegier, hverken hvad angår disses beskaffenhed eller hvad angår de former for virksomhed fra institutionens side, som var omfattet af privilegierne, og konkluderede på denne baggrund, at foranstaltningen ikke kunne anses for en indførelse eller en ændring i en eksisterende støtte. Det samme gælder så meget desto mere i nærværende sag, eftersom den første kendelse om foreløbige forholdsregler efter Alouminions opfattelse hverken har ændret eller erstattet retsgrundlaget og kontraksgrundlaget for den eksisterende støtte.
- 42 Alouminion har gjort gældende, at Retten ligeledes korrekt henviste til dom af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291), for selv om Domstolen i nævnte doms præmis 46 og 47 fastslog, at de situationer, hvor en ændring i de lovgivningsmæssige rammer fører til en forhøjelse af det budget, som er afsat til støtteordningen og forlængelsen af dennes varighed, udgør ulovlig støtte, fandt den derimod, at dette ikke gælder situationer, som ændrer lovgivningen, men ikke påvirker størrelsen af støtten.
- 43 Alouminion har udledt heraf, at Retten, henset til de pågældende domme, ikke begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 55 at fastslå, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler ikke kan betragtes som en indførelse eller ændring af en eksisterende støtte.
- 44 Hvad angår argumentet om, at en forlængelse af en eksisterende støtte uden videre udgør en ny støtte, har Alouminion gjort gældende, at den retspraksis, som DEI og Kommissionen har anført i denne henseende, ikke er relevant i nærværende sag, eftersom den angår en streng fortolkning af begrebet »eksisterende støtte« og ikke en vurdering af begrebet »forlængelse«.

– Domstolens bemærkninger

- 45 Det bemærkes indledningsvis, at inden for rammerne af den ved artikel 107 TEUF og 108 TEUF indførte kontrolordning med statsstøtte varierer proceduren alt efter, om der er tale om eksisterende eller ny støtte. Mens eksisterende støtte i medfør af artikel 108, stk. 1, TEUF løbende kan gennemføres, for så vidt som Kommissionen ikke har fastslået dens uforenelighed, skal Kommissionen i henhold til 108, stk. 3, TEUF underrettes i god tid om enhver påtænkt indførelse eller ændring af eksisterende støtteforanstaltninger, og de må ikke gennemføres, før fremgangsmåden har ført til en endelig afgørelse (jf. i denne retning dom af 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis, og af 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, præmis 35).
- 46 Det skal ligeledes bemærkes for det første, at i henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999 forstås ved ny støtte »enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte«.
- 47 For det andet fastsætter artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 794/2004, at, »[i] relation til artikel 1, litra c), i forordning [...] nr. 659/1999 er en ændring i eksisterende støtte enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet«.
- 48 Det fremgår endvidere af fast retspraksis, at »statsstøtte«-begrebet skal anvendes på en objektiv situation, der skal bedømmes på det tidspunkt, hvor Kommissionen vedtager sin afgørelse (jf. i denne retning dom af 10.7.1986, *Belgien mod Kommissionen*, 234/84, EU:C:1986:302, præmis 16, af 11.11.2003, *Belgien mod Kommissionen*, C-197/99 P, EU:C:2003:444, præmis 86, og af 1.7.2008, *Chronopost og La Poste mod UFEX m.fl.*, C-341/06 P og C-342/06 P, EU:C:2008:375, præmis 144).

- 49 Det følger heraf, at Kommissionens vurdering af en støttes forenelighed med det indre marked hviler på en undersøgelse af de økonomiske oplysninger og forholdene på det pågældende marked på tidspunktet for vedtagelsen af dens afgørelse, og tager navnlig hensyn til den fastsatte varighed for støttens ydelse. En eksisterende støttes gyldighedsperiode anses følgelig for et forhold, der kan påvirke Kommissionens vurdering af denne støttes forenelighed med det indre marked.
- 50 Under disse omstændigheder – således som Domstolen også fastslog i dom af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59), og af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58) – skal en forlængelse af en eksisterende støttes gyldighedsperiode betragtes som en ændring af en eksisterende støtte og udgør derfor i henhold til artikel 1, litra c), i forordning nr. 659/1999 ny støtte.
- 51 Det er på baggrund af alle disse betragtninger, at det skal undersøges, om det første anbringendes første led er velbegrunderet.
- 52 Inden for rammerne af det første anbringendes første led har DEI, støttet af Kommissionen, i det væsentlige foreholdt Retten, at den fastslog, at en forlængelse af en eksisterende støtte ikke uden videre udgør en ny støtte.
- 53 DEI og Kommissionen har gjort gældende, at Retten i den appellerede dom fortolkede dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), og af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291), urigtigt med henblik på at nuancere den i den samme doms præmis 53 nævnte retspraksis, nemlig dom af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59), og af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58).
- 54 I denne forbindelse bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 54 støttede sig dels på dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), for at fastslå, at »med henblik på anvendelsen af artikel 108, stk. 1 og 3, TEUF, beror spørgsmålet om fremkomsten af ny støtte eller ændringen af eksisterende støtte på de bestemmelser, som hjemler støtten, og på de herfor gældende nærmere vilkår og grænser«.
- 55 Dels henviste Retten i denne præmis til præmis 46 og 47 i dom af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291), for at tilføje, at »[d]et er således kun i det tilfælde, hvor ændringen påvirker selve indholdet af den oprindelige ordning, at denne ordning bliver en ny støtteordning«.
- 56 Denne fortolkning er imidlertid støttet på en urigtig læsning af den sidstnævnte dom. Det fremgår således udelukkende af den nævnte doms præmis 46 og 47, at Domstolen fastslog, at den pågældende medlemsstat ved at foreskrive såvel en forhøjelse af det budget, som er afsat til støtteordningen, som en to-årig forlængelse af denne ordnings varighed, havde skabt en ny støtte, som kan adskilles fra den af Kommissionen godkendte støtte.
- 57 Heraf følger, således som DEI har gjort gældende, at den retspraksis, der følger af dom af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59), og af 4. december 2013, Kommissionen mod Rådet (C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58), hvorefter en forlængelse af en eksisterende støtteordning skaber en ny støtte, hviler på det samme logiske grundlag som dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), og af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291). Det skal i øvrigt fremhæves, at Domstolen i disse domme af 4. december 2013 udtrykkeligt henviste til den sidstnævnte doms præmis 46 og 47.
- 58 Det skal også bemærkes, at det i nærværende sag følger af de faktiske omstændigheder, som blev fastlagt af Retten og beskrevet i denne doms præmis 2-10, at kontrakten af 1960 skulle udløbe den 31. marts 2006, medmindre den blev forlænget i overensstemmelse med kontraktens bestemmelser. I februar 2004 gav DEI således AtE varsel om, at det havde til hensigt at ophæve kontrakten af 1960 og

ophørte med at anvende den fordelagtige elpris på AtE med virkning fra den 1. april 2006. Den første kendelse om foreløbige forholdsregler suspenderede imidlertid midlertidigt virkningerne af denne ophævelse, således at AtE og derefter Alouminion således fortsat var omfattet af den fordelagtige elpris.

59 I modsætning til, hvad Retten fastslog i den appellerede doms præmis 55-57, medførte den første kendelse om foreløbige forholdsregler – idet den fordelagtige elpris igen blev anvendt i den pågældende periode – en ændring af de tidsmæssige begrænsninger for anvendelsen af den nævnte pris, som aftalt i kontrakten af 1960, og dermed de tidsmæssige begrænsninger for støtteordningen, som godkendt af Kommissionen i afgørelsen af 23. januar 1992. Den første kendelse om foreløbige forholdsregler skal derfor betragtes som udgørende en ændring af en eksisterende støtte.

60 Henset til alle de forudgående betragtninger må det konstateres, at Retten i den appellerede doms præmis 54-56 fortolkede og anvendte den retspraksis, der følger af dom af 9. august 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), og af 20. maj 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291), og bekræftet i dom af 4. december 2013, *Kommissionen mod Rådet* (C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59), og af 4. december 2013, *Kommissionen mod Rådet* (C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58), urigtigt, og at den ved i den appellerede doms præmis 57 at fastslå, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler ikke kan betragtes som en indførelse eller ændring af en eksisterende støtte som omhandlet i artikel 108, stk. 3, TEUF, begik en retlig fejl.

61 Første anbringendes første led skal dermed tages til følge.

Det første anbringendes andet led

– Parternes argumenter

62 DEI har med det første anbringendes andet led gjort gældende, at det af Retten i den appellerede doms præmis 61-68 anførte er urigtigt.

63 For det første har DEI og Kommissionen gjort gældende, at Retten ved i den appellerede doms præmis 53 og 61 at henvise til dom af 6. marts 2002, *Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen* (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1. juli 2010, *Italien mod Kommissionen* (T-53/08, EU:T:2010:267), med henblik på at bekræfte, at kun en forlængelse af en eksisterende støttes varighed ved et lovgivningsmæssigt initiativ kan medføre en indførelse af en ny støtte, fortolkede disse domme urigtigt.

64 DEI og Kommissionen har i denne forbindelse henvist til, at hvis en undladelse, som tilregnes en medlemsstat, ifølge Domstolens faste praksis kan medføre fremkomsten af en statsstøtte (dom af 19.3.2013, *Bouygues og Bouygues Télécom mod Kommissionen m.fl. og Kommissionen mod Frankrig m.fl.*, C-399/10 P og C-401/10 P, EU:C:2013:175, præmis 100-103), gælder dette så meget desto mere for en retsakt, som er udstedt af et statsligt organ, selv når der ikke er tale om et lovgivningsmæssigt initiativ.

65 For det andet har DEI og Kommissionen gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 63 med urette sondrede mellem dom af 6. marts 2002, *Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen* (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1. juli 2010, *Italien mod Kommissionen* (T-53/08, EU:T:2010:267), og nærværende sag med den begrundelse, at forlængelsen af den pågældende støttes gyldighedsperiode i de sager, der gav anledning til disse domme, ikke skete automatisk. Det er nemlig i det foreliggende tilfælde ubestridt, at forlængelsen af anvendelsen af den fordelagtige elpris ikke fulgte automatisk af kontrakten af 1960, men af den første kendelse om foreløbige forholdsregler.

- 66 For det tredje har DEI og Kommissionen fremhævet, at i modsætning til det af Retten i den appellerede doms præmis 65-67 fastslåede, fremgår det ikke af dom af 20. september 2011, Regione autonoma della Sardegna m.fl. mod Kommissionen (T-394/08, T-408/08, T-453/08 og T-454/08, EU:T:2011:493), at en foranstaltning som den første kendelse om foreløbige forholdsregler for at udgøre ny støtte skal ændre bestemmelserne for den eksisterende støtte og dermed ændre det grundlæggende træk ved denne støtte. Det følger reelt af den nævnte dom, at selv en ikke-væsentlig ændring af en eksisterende støtte medfører indførelse af en ny støtte.
- 67 Kommissionen har endvidere anført, at støttens retlige grundlag under den pågældende periode var den første kendelse om foreløbige forholdsregler, og at det derfor er med urette, at Retten i den appellerede doms præmis 64, 67 og 68 fastslog, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler ikke havde til formål at ændre bestemmelserne for kontrakten af 1960, men blot midlertidigt fortolkede indholdet heraf.
- 68 Herved lagde Retten til grund, at kun denne kontrakt havde retsvirkninger. Efter Kommissionens opfattelse fortolker og afgør kendelserne om foreløbige forholdsregler imidlertid ikke tvisten midlertidigt, men skaber selvstændige retsvirkninger ved at anerkende eksisterende rettigheder og forpligtelser og ved at skabe nye rettigheder og forpligtelser. Den nationale ret vil bl.a. kunne anordne foreløbige forholdsregler, dels når det er nødvendigt, at en rettighed beskyttes, eller en situation afklares, dels når der foreligger et tvingende behov, eller det er nødvendigt for at imødegå en umiddelbar risiko. Disse foranstaltninger kan således tilsigte at beskytte en rettighed, som er forbundet med hovedsøgsmålet, men som ikke nødvendigvis er den samme rettighed som den rettighed, domstolsbeskyttelsen af hvilken skal sikres med hovedsøgsmålet.
- 69 Det er Alouminions opfattelse, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler hverken har ændret de oprindelige nationale bestemmelser eller de lovgivningsmæssige rammer for den fordelagtige elpris, og at det første anbringendes andet led følgelig bør forkastes.
- 70 For det første har Alouminion anført, at DEI med urette har henvist til dom af 20. september 2011, Regione autonoma della Sardegna m.fl. mod Kommissionen (T-394/08, T-408/08, T-453/08 og T-454/08, EU:T:2011:493), for at gøre gældende, at selv en ikke-væsentlig ændring af en eksisterende støtte medfører indførelse af en ny støtte. Det følger nemlig af den italienske version af denne dom, at en sådan ændring alene »kan« medføre indførelse af en ny støtte.
- 71 Alouminion har dernæst gjort gældende, at det fremgår af dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1. juli 2010, Italien mod Kommissionen (T-53/08, EU:T:2010:267, præmis 175), at selv om Retten fastslog, at den i de sager, der gav anledning til disse domme, omhandlede støtte udgjorde ny støtte, er det på grund af, at der foreligger et lovgivningsmæssigt initiativ.
- 72 Endelig er det Alouminions opfattelse, at den retspraksis, som DEI har henvist til, ifølge hvilken ligeledes en undladelse, som tilregnes en medlemsstat, kan medføre fremkomsten af en statsstøtte, ikke er relevant i nærværende sag.

– Domstolens bemærkninger

- 73 Hvad først angår den appellerede doms præmis 61-64 skal det for det første bemærkes, at Retten i nævnte doms præmis 63 anførte, at i de sager, der gav anledning til dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1. juli 2010, Italien mod Kommissionen (T-53/08, EU:T:2010:267), blev de pågældende forlængelser kun anset for ikke at udgøre ny støtte »fordi de nævnte forlængelser, som på ingen måde sker automatisk, havde nødvendiggjort lovgivningsmæssige initiativer med henblik på at ændre den fordel, der oprindeligt blev fastsat«.

- 74 Selv om det fremgår af gengivelsen af de faktiske omstændigheder i præmis 1-9 i dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af præmis 1-11 i dom af 1. juli 2010, Italien mod Kommissionen (T-53/08, EU:T:2010:267), at de pågældende forlængelser fulgte af et lovgivningsmæssigt initiativ, må det imidlertid konstateres, at der ikke er noget, der tyder på, at det er på grund af denne omstændighed, at Retten i disse domme fandt, at de nævnte forlængelser udgjorde ny støtte.
- 75 Det følger således bl.a. af præmis 174 og 175 i dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), at den pågældende støtte var blevet tildelt på grundlag af et regelsæt, nemlig et lovgivningsmæssigt initiativ, der blev vedtaget på et tidspunkt, hvor Kongeriget Spanien allerede var blevet en medlemsstat, og at selv hvis det forholdt sig således, at den fordel, der er omhandlet i dette regelsæt, kun udgjorde en forlængelse af en forudgående foranstaltning, skulle denne støtte alligevel anses for at være en ny støtte på grund af den ændrede varighed af denne. Det følger heraf, at de pågældende forlængelser blev betragtet som ny støtte, ikke fordi de fulgte af et lovgivningsmæssigt initiativ, men på grund af deres virkninger.
- 76 For det andet foretog Retten i den appellerede doms præmis 63 og 64 en sontring mellem dom af 6. marts 2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1.7.2010, Italien mod Kommissionen (T-53/08, EU:T:2010:267), og nærværende sag med den begrundelse, at forlængelsen af den pågældende støttes gyldighedsperiode i de sager, der gav anledning til disse domme, ikke var sket automatisk.
- 77 Det skal imidlertid fremhæves, at det klart fremgår af de af Retten fastlagte faktiske omstændigheder, og som beskrevet i denne doms præmis 8-10, at forlængelsen af anvendelsen af den fordelagtige elpris i nærværende sag ikke fulgte automatisk af kontrakten af 1960, men af den første kendelse om foreløbige forholdsregler.
- 78 Betragtningerne i den appellerede doms præmis 61-64 hviler således på en urigtig fortolkning og anvendelse af dom af 6.3.2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (T-127/99, T-129/99 og T-148/99, EU:T:2002:59), og af 1.7.2010, Italien mod Kommissionen (T-53/08, EU:T:2010:267).
- 79 Hvad for det andet angår den appellerede doms præmis 65-68 skal det bemærkes, at Retten i denne doms præmis 65 og 66 anførte, at det i dom af 20. september 2011, Regione autonoma della Sardegna m.fl. mod Kommissionen (T-394/08, T-408/08, T-453/08 og T-454/08, EU:T:2011:493) ganske vist er blevet fastslået, at støtte, der er ydet på grundlag af et retsgrundlag, der er væsentligt anderledes end den ordning, der er godkendt ved godkendelsesbeslutningen, skal anses for ny støtte. Den oprindelige støtte i den sag, der gav anledning til denne dom, var imidlertid blevet godkendt af Kommissionen, og den nye støtte blev ydet ved en ny retsakt, der var i strid med Kommissionens godkendelsesbeslutning.
- 80 Retten fastslog – efter i den appellerede doms præmis 67 at have fremhævet, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler i nærværende sag ikke har haft til formål at ændre bestemmelserne for den fordelagtige elpris i forhold til de bestemmelser, som blev godkendt af Kommissionen – herefter i denne doms præmis 68, at den pågældende støttes retlige grundlag ikke er den første kendelse om foreløbige forholdsregler, men kontrakten af 1960, og den relevante nationale ret, som midlertidigt fortolket i den første kendelse om foreløbige forholdsregler.
- 81 Det må i denne henseende konstateres, at for så vidt som det fremgår af denne doms præmis 59, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler ved at forlænge anvendelsen af den fordelagtige elpris i den pågældende periode medførte en ændring af de tidsmæssige begrænsninger for kontrakten af 1960 og dermed de tidsmæssige begrænsninger for den fordelagtige elpris som beskrevet i denne doms præmis 4, var det retlige grundlag for støtten i den pågældende periode den første kendelse om foreløbige forholdsregler.

82 Den appellerede doms præmis 67 og 68 er følgelig behæftet med en retlig fejl.

83 Det første anbringendes andet led skal således ligeledes tages til følge.

Det første anbringendes tredje led

– Parternes argumenter

84 DEI har med det første anbringendes tredje led gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 58 fastslog, at en national rets afgørelse om foreløbige forholdsregler ikke kan medføre tildeling af en støtte.

85 DEI har herved henvist til, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at de nationale retter har kompetence til at træffe foreløbige forholdsregler med henblik på at undgå den konkurrenceforvridning, der følger af tildelingen af en støtte i strid med den i artikel 108, stk. 3, TEUF fastsatte suspensionspligt, og at afgørelserne fra de nationale retter, som træffer sådanne foranstaltninger, derfor udgør en del af den præventive kontrolordning vedrørende statsstøtte.

86 Det følger efter DEI's opfattelse heraf, at enhver national ret – herunder den nationale ret i en sag om foreløbige forholdsregler – er forpligtet til at undersøge, om en foranstaltning, som er truffet af den selv, kan have resultater, som kan gøre den uforenelig med det indre marked, fordi den afføder tildeling af en ulovlig fremtidig konkurrencefordel.

87 I det foreliggende tilfælde ville dette betyde, at den nationale rets foreløbige vurdering i den første kendelse om foreløbige forholdsregler med hensyn til ophævelsen af kontrakten af 1960 ikke definitivt kunne fjerne usikkerheden om den retlige karakter og konsekvenserne af anvendelsen af den fordelagtige elpris efter udløbet af dens oprindelige gyldighedsperiode, og at denne kendelse burde have været underlagt den i artikel 108, stk. 3, TEUF fastsatte forudgående kontrol.

88 Kommissionen er i lighed med DEI af den opfattelse, at den omstændighed, at en ny støtte er blevet indført ved en national rets kendelse om foreløbige forholdsregler, ikke har betydning for bedømmelsen af denne støttes forenelighed med det indre marked.

89 Ifølge Kommissionen vil en modsat konklusion være ensbetydende med at fortolke »støtte«-begrebet subjektivt afhængig af den instans, som vedtager den foranstaltning, hvorved denne støtte indføres, og er derfor i strid med Domstolens praksis, navnlig dom af 8. december 2011, France Télécom mod Kommissionen (C-81/10 P, EU:C:2011:811, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis), hvori det blev fastslået, at »statsstøtte«-begrebet er juridisk og skal fortolkes ud fra objektive elementer og i kraft af støttens virkninger.

90 Kommissionen har tilføjet, at DEI's argument om, at det i forbindelse med en sag om foreløbige forholdsregler påhviler den nationale ret at underrette Kommissionen om enhver foranstaltning om indførelse af en ny statsstøtte eller ændring af en eksisterende støtte, og at lade disse underkaste en præventiv kontrol fra Kommissionens side, støttes af dom af 18. juli 2007, Lucchini (C-119/05, EU:C:2007:434, præmis 59-63), hvoraf fremgår, at Kommissionens enekompetence og princippet om EU-rettens forrang forpligter den nationale ret til at undlade at anvende en national bestemmelse, såfremt dens anvendelse er til hinder for tilbagesøgning af statsstøtten.

91 Kommissionen har ligeledes bemærket, at det fremgår af punkt 58 i dens meddelelse om de nationale domstoles håndhævelse af statsstøttereglerne (EUT 2009, C 85, s. 1), at når der er risiko for, at der vil blive udbetalt ulovlig støtte under sagen ved en national domstol, kan den nationale domstol på grund af sin forpligtelse til at forhindre overtrædelser af artikel 108, stk. 3, TEUF være nødt til at træffe en

foreløbig forholdsregel, der forhindrer den ulovlige udbetaling, indtil spørgsmålene vedrørende sagens realitet er afklaret. Kommissionen har heraf udledt, at en national ret logisk set ikke selv kan være ophavsmand til en sådan støtte.

- 92 Alouminion er af den opfattelse, at det første anbringendes tredje led hviler på en urigtig læsning af den appellerede dom og derfor bør forkastes.
- 93 Alouminion har anført, at Retten i den appellerede doms præmis 58 i virkeligheden fastslog, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler ikke medfører tildeling af en ny fordel, som kan adskilles fra den eksisterende støtte. Retten udelukkede derfor ikke det tilfælde, hvor en statsstøtte tildeles gennem en afgørelse fra en national ret, som indrømmer en ny fordel, der kan adskilles fra en eksisterende støtte, men konkluderede blot, at dette ikke er tilfældet i den foreliggende sag.
- 94 Alouminion har under alle omstændigheder gjort gældende dels, at den appellerede doms præmis 58 er overflødig, for så vidt som den modsætningsvis bekræfter argumentationen i denne doms præmis 55-57, dels at Rettens vurdering af indholdet af den første kendelse om foreløbige forholdsregler udgør en af bedømmelse af faktiske omstændigheder, som ikke er underlagt Domstolens prøvelse i forbindelse med en appel.

– Domstolens bemærkninger

- 95 Det skal indledningsvis bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at gennemførelsen af kontrolordningen med statsstøtte tilkommer dels Kommissionen, dels de nationale retter, som varetager adskilte roller, der supplerer hinanden (dom af 9.8.1994, *Namur-Les assurances du crédit*, C-44/93, EU:C:1994:311, præmis 14, af 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis, og af 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, præmis 36).
- 96 De nationale retter er således ikke kompetente til at træffe afgørelse om en statsstøttes forenelighed med det indre marked, idet denne kontrol henhører under Kommissionens enekompetence (jf. i denne retning dom af 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, præmis 27, af 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis, og af 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, præmis 37).
- 97 Derimod har de nationale retter til opgave – indtil Kommissionen har truffet endelig afgørelse – at sikre borgernes rettigheder i tilfælde af tilsidesættelse af forpligtelsen ifølge artikel 108, stk. 3, TEUF til at give Kommissionen forudgående underretning (dom af 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis, af 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, præmis 39, og af 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 28).
- 98 De nationale retter kan med henblik herpå få forelagt tvister, som indebærer, at de skal fortolke og anvende det i artikel 107, stk. 1, TEUF omhandlede »statsstøtte«-begreb, navnlig for at fastslå, om en foranstaltning, som er indført uden iagttagelse af den forudgående kontrolprocedure efter artikel 108, stk. 3, TEUF, skulle have været underkastet denne procedure (dom af 18.7.2007, *Lucchini*, C-119/05, EU:C:2007:434, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis, og af 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, præmis 38).
- 99 Hvis de nationale retter konstaterer, at den omhandlede foranstaltning faktisk skulle have været anmeldt til Kommissionen, skal de efterprøve, om den berørte medlemsstat har overholdt denne pligt, og, hvis dette ikke er tilfældet, kende denne foranstaltning ulovlig (dom af 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, præmis 68).

- 100 I tilfælde af en tilsidesættelse af artikel 108, stk. 3, TEUF påhviler det således de nationale retter at drage samtlige konsekvenser heraf i henhold til national ret, både for så vidt angår gyldigheden af de retsakter, som gennemfører støtteforanstaltningerne, og tilbagesøgning af den økonomiske støtte, der er tildelt under tilsidesættelse af denne bestemmelse (dom af 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 101 De nationale retter har navnlig kompetence til at træffe foreløbige forholdsregler med henblik på at undgå den konkurrenceforvridning, der følger af tildelingen af en støtte i strid med den i artikel 108, stk. 3, TEUF fastsatte suspensionspligt (jf. dom af 21.11.1991, *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* og *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, C-354/90, EU:C:1991:440, præmis 11, af 11.7.1996, *SFEI m.fl.*, C-39/94, EU:C:1996:285, præmis 39, 40 og 53, og af 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 34). Når der er risiko for, at der vil blive udbetalt ulovlig støtte under sagen ved en national domstol, kan den nationale domstol således som fastsat i punkt 58 i Kommissionens meddelelse om de nationale domstoles håndhævelse af statsstøttereglerne (EUT 2009, C 85, s. 1) på grund af sin forpligtelse til at forhindre overtrædelser af artikel 108, stk. 3, TEUF være nødt til at træffe en foreløbig forholdsregel, der forhindrer den ulovlige udbetaling, indtil spørgsmålene vedrørende sagens realitet er afklaret.
- 102 Det er på baggrund af alle disse betragtninger, at det skal undersøges, om det første anbringendes tredje led, hvormed DEI har foreholdt Retten, at den i den appellerede doms præmis 58 fastslog, at en national rets afgørelse om foreløbige forholdsregler ikke kan medføre tildeling af en støtte, er velbegrundet.
- 103 Det skal i denne henseende bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 58 fastslog, at hvis det anerkendes, at den første kendelse om foreløbige forholdsregler udgør en indførelse eller en ændring i en støtte som omhandlet i artikel 108, stk. 3, TEUF, »ville den nationale dommer i en sag om foreløbige forholdsregler vedrørende en kontrakt som i det foreliggende tilfælde være faktisk og retligt forpligtet til at underrette Kommissionen om ikke alene nye støtteforanstaltninger eller ændringer af støtteforanstaltninger i egentlig forstand til fordel for en virksomhed, der er omfattet af en eksisterende støtte, men om enhver foranstaltning, der vedrører fortolkningen og gennemførelsen af den pågældende kontrakt og kan påvirke fællesmarkedets funktion, konkurrenceforholdene eller blot den faktiske varighed i en bestemt periode af støtteforanstaltninger, som principielt fortsat er eksisterende, og til at lade disse underkaste en præventiv kontrol fra Kommissionens side, selv om Kommissionen ikke har truffet nogen beslutning om godkendelse eller uforenelighed«.
- 104 Retten sondrede således i den appellerede doms præmis 58 mellem »nye støtteforanstaltninger eller ændringer af støtteforanstaltninger i egentlig forstand« og foranstaltninger, der vedrører fortolkningen og gennemførelsen af en kontrakt, der af Kommissionen er blevet godkendt som statsstøtte, der er forenelig med det indre marked, og konkluderede på denne baggrund, at den nationale ret i en sag om foreløbige forholdsregler ikke er omfattet af de forpligtelser, der påhviler de nationale retter i almindelighed, i overensstemmelse med artikel 107 TEUF og 108 TEUF.
- 105 Det skal imidlertid bemærkes, at anvendelsen af bestemmelserne på statsstøtteområdet hviler på en forpligtelse til loyalt samarbejde mellem på den ene side de nationale retter og på den anden side Kommissionen og Unionens retsinstanser, og inden for dette samarbejde handler hver i henhold til den rolle, som de er tildelt i EUF-traktaten. Inden for rammerne af dette samarbejde skal de nationale retter træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af EU-retten, og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, som kan forhindre gennemførelsen af traktatens formål, som det følger af artikel 4, stk. 3, TEUF. De nationale retter skal således navnlig afholde sig fra at træffe afgørelser, der går imod en afgørelse fra Kommissionen (dom af 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 41).

- 106 Domstolen fastslog endvidere i præmis 46 og 47 i dom af 18.7.2013, P (C-6/12, EU:C:2013:525), at det påhviler de nationale retter at undersøge, om gennemførelsesbestemmelserne til en støtteordning er blevet ændret, og at hvis det skulle vise sig, at disse ændringer har haft til følge, at ordningens rækkevidde er blevet udvidet, kan det være nødvendigt at fastslå, at det drejer sig om en ny støtte, som har til følge, at anmeldelsespligten i artikel 108, stk. 3, TEUF skal finde anvendelse.
- 107 Det må følgelig fastslås, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 58 at fastslå, at en national ret, fordi den træffer afgørelse i en sag om foreløbige forholdsregler, i en tvist om en kontrakt ikke er forpligtet til at underrette Kommissionen om »enhver foranstaltning, der vedrører fortolkningen og gennemførelsen af den pågældende kontrakt og kan påvirke fællesmarkedets funktion, konkurrenceforholdene eller blot den faktiske varighed i en bestemt periode af støtteforanstaltninger, som principielt fortsat er eksisterende«.
- 108 At give de nationale retter i sager om foreløbige forholdsregler mulighed for at unddrage sig de forpligtelser, der påhviler dem i forbindelse med den ved artikel 107 TEUF og 108 TEUF indførte kontrol med statsstøtte, ville føre til, at disse retter ville overskride de grænser for deres egen kompetence, der skal sikre, at EU-retten vedrørende statsstøtte overholdes, og at de ville tilsidesætte den forpligtelse til loyalt samarbejde med EU-institutionerne, som er nævnt i denne doms præmis 105, og ville derfor ubestrideligt fratage de nævnte artikler deres effektive virkning.
- 109 Første anbringendes tredje led skal dermed tages til følge.
- 110 Under disse omstændigheder skal appellens første anbringende i sin helhed tages til følge, og uden at det er nødvendigt at efterprøve de andre anbringender, skal den appellerede dom ophæves.

Sagens hjemvisning til Retten

- 111 Ifølge artikel 61, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, hvis den ophæver den af Retten truffene afgørelse, enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten.
- 112 Da Retten i det foreliggende tilfælde kun har undersøgt et enkelt af de anbringender, som parterne har fremsat, finder Domstolen ikke sagen moden til påkendelse. Sager bør derfor hjemvises til Retten.

Sagens omkostninger

- 113 Da sagen hjemvises til Retten, bør afgørelsen om appelsagens omkostninger udsættes.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Tiende Afdeling):

- 1) **Dommen afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 8. oktober 2014, Alouminion mod Kommissionen (T-542/11, EU:T:2014:859), ophæves.**
- 2) **Sag T-542/11 hjemvises til Retten.**
- 3) **Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.**

Underskrifter